

Bijlage

Transformatieopgave leerlingenvervoer als onderdeel voor de realisatie van inclusief onderwijs

Inclusief en passend onderwijs

Sinds de komst van de Wet passend onderwijs in 2014 wordt in het onderwijs verplicht gewerkt aan passend onderwijs: alle leerlingen moeten een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Alle samenwerkende scholen in een regio bepalen samen wat er onder hun basisondersteuning passend onderwijs valt en zorgen samen voor een dekkend aanbod in de regio. Een kind gaat naar een gewone school als dat kan en naar het speciaal onderwijs als er intensieve begeleiding nodig is.

Het uitgangspunt van inclusief onderwijs is dat zoveel mogelijk leerlingen 'thuisnabij' naar dezelfde school gaan, en hier onderwijs, en waar nodig zorg, op maat krijgen. Als het gaat om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte is het streven om te komen tot 'inclusievere onderwijsvoorzieningen waar kinderen met en zonder beperking of ziekte samen naar school gaan, met behoud van het speciaal onderwijs voor leerlingen die dit nodig hebben'. De Jeugdwet 2014 sluit hier op aan als het gaat om het passend zorgaanbod dat vanuit de gemeente verzorgd moet worden.

Scholen voor speciaal onderwijs moeten zich uiteindelijk door ontwikkelen naar specialistische netwerken die hun expertise in reguliere scholen inzetten.

Actuele situatie

Op dit moment is nog geen sprake van inclusief onderwijs en wordt binnen de kaders van het passend onderwijs in de regio een dekkend onderwijsaanbod aangeboden. Concreet betekent dit dat daar waar reguliere scholen niet het passend aanbod thuisnabij kunnen bieden leerlingen doorverwezen worden naar speciale onderwijsvoorzieningen binnen de regio.

Deze gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen zijn veelal geclusterd, liggen allemaal buiten de gemeente OIJ, waardoor de vervoerscomponent hierbij een rol gaat spelen en de gemeente aangesproken wordt op haar wettelijke plicht om ouders hierbij te ondersteunen als de leerling niet zelfstandig met het openbaar vervoer kan reizen en de ouders niet in staat zijn om dit vervoer zelf te regelen.

De Lokaal Educatieve Agenda Oude IJsselstreek 2022-2027

Binnen de gemeente Oude IJsselstreek is samen met alle partners (onderwijs, kinderopvang, jeugdzorg en gezondheid) een Lokaal Educatieve Agenda (LEA) opgesteld om doelgericht samen te gaan werken. De LEA is een meerjarige beleidsagenda op hoofdlijnen.

Om onze gezamenlijke visie te kunnen bereiken willen we samen oplossingen bieden, voor actuele, grote vraagstukken binnen en rondom het onderwijsdomein, die vragen om goede bestuurlijke samenwerking. De actuele, relevante bestuurlijke vraagstukken voor de nieuwe LEA waarin wij, vanuit een gezamenlijk en gedeeld belang, in de komende vijf jaar aan willen werken zijn:

1. Het bieden van gelijke ontwikkelkansen aan alle jeugdigen &
2. Het bieden van passende ondersteuning.

Een van de thema's waar we in deze planperiode in LEA verband aan werken is het streven naar **inclusiviteit**. De samenwerkende partijen binnen de LEA vinden dat het in het belang van kinderen is dat zij, zoveel als mogelijk, in hun eigen leefomgeving naar het onderwijs kunnen gaan. Dat er een mogelijkheid is waar alle kinderen uit de buurt elkaar ontmoeten en leren kennen, met of zonder beperking. Dit betekent dat wij in gezamenlijkheid streven naar inclusiviteit, naar toegankelijk en drempelvrij onderwijs/kinderopvang in de buurt, zodat segregatie wordt tegengegaan. Soms vraagt het om extra ondersteuning binnen het reguliere onderwijs/kinderopvang, zodat een kind toch in zijn eigen leefomgeving kan blijven: ondersteuning wordt in de school gehaald en het ondersteuningstraject wordt met inzet van gezamenlijke expertise vormgegeven.

Ook bij het bouwen van onderwijshuisvesting wordt rekening gehouden dat kinderen met een beperking in hun eigen leefomgeving naar school kan blijven gaan. Daar waar we niet in staat zijn om een passend aanbod voor de leerlingen thuisnabij aan te kunnen bieden zal voor deze leerlingen samen met de reguliere school, het Samenwerkingsverband en betreffende ouders gezocht worden naar een passende ontwikkelingsplek binnen het speciaal onderwijs in de regio en zal daarbij ook de bereikbaarheid van deze locatie onderdeel vormen van de passendheid van deze leeromgeving voor de leerlingen.

Daar waar het onderwijs via het SWV en de betreffende scholen verantwoordelijk zijn voor de passendheid van de onderwijsplek, heeft de gemeente een eigen verantwoordelijkheid bij het faciliteren van onderwijsaanbod voor haar inwoners; wettelijk gezien gaat het hier om onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer en uitvoering van de leerplichtwet. In dit kader worden de activiteiten vanuit de Jeugdwet, die door de gemeente voor deze doelgroep wordt ingezet, niet meegenomen maar is het natuurlijk een samenhangend geheel als het gaat om inclusiviteit en kansengelijkheid.

IHP2023

Binnen het vastgestelde IHP 2023, dat unaniem in de gemeenteraad is vastgesteld zijn de gemeenschappelijke ambities met onze partners vastgelegd. Dit IHP is tot stand gekomen in samenwerking met de betrokken schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. Gezamenlijk zijn de volgende hebben we ambities op het gebied van inclusiviteit, kansengelijkheid en thuisnabij/spreiding geformuleerd:

1. Inclusiever onderwijs:

zo veel mogelijk kinderen moeten in hun eigen leefomgeving naar school kunnen gaan.

2. Kansengelijkheid:

alle jeugdigen in de Oude IJsselstreek moeten met een goede start aan hun toekomst kunnen beginnen

3. Thuis nabij/spreiding:

de spreiding van de onderwijsvoorzieningen binnen de gemeente Oude IJsselstreek sluit zoveel mogelijk aan bij de spreiding van de bewoners over de gemeente in de diverse kernen

Bij de uitwerking van het IHP wordt door de gemeente samen met het onderwijsveld ingezet op het versterken van het inclusief en thuisnabij onderwijs en de doorgaande leerlijn door de realisatie van IKC's en daarbij waar mogelijk verbreden van de doelgroep, zodat meer leerlingen inclusief en thuisnabij onderwijs aangeboden kan worden. Dit is een gemeenschappelijk traject, waarin gemeente en onderwijs samen optrekken, waarbij het onderwijsveld zich inzet om het aantal doorverwijzingen om laag te brengen.

Voor de gemeente betekent het meedenken en participeren in de facilitering hiervan in bv. bredere facilitering van de onderwijshuisvesting en het ontwikkelen van gemeenschappelijke onderwijs-zorg arrangementen, waardoor de leerlingen ook daadwerkelijk het passend onderwijs en bijbehorende zorg ontvangen.

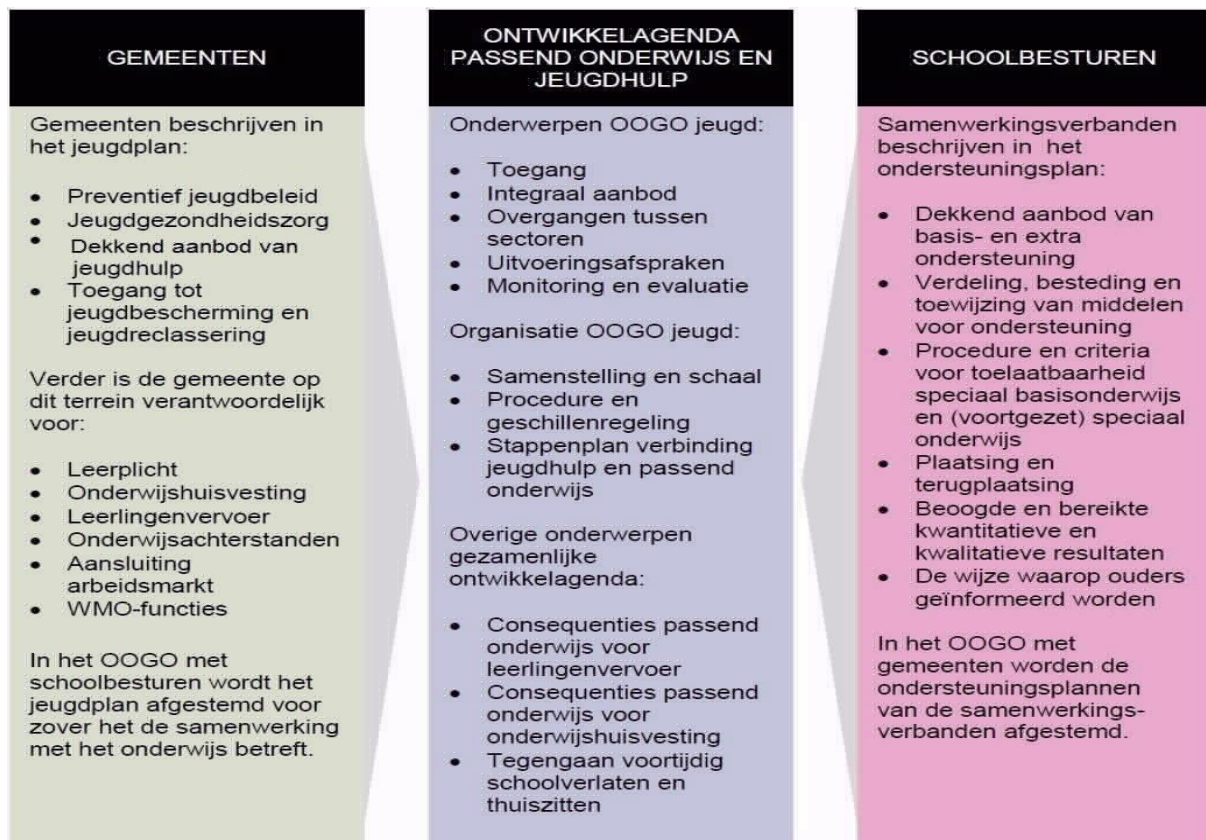
Samenwerkingsverbanden PO-VO

De Wet Passend onderwijs en de Jeugdwet bieden een kader om de ondersteuning en hulp van kinderen en jongeren in en buiten scholen integraal aan te pakken. Samen zijn gemeenten en schoolbesturen verantwoordelijk voor een sluitende aanpak van ondersteuning en hulp aan kinderen, jongeren en gezinnen. De samenwerkingsverbanden willen de samenhang (en samenwerking) bij de aanpak van die problemen bevorderen en er voor zorgen dat kinderen, jongeren en ouders effectiever, sneller en preventiever ondersteuning en hulp krijgen. De ondersteuningsplannen 2022-2026 van de swv-en po en vo Doetinchem vormen de basis voor een uitwerkingsagenda die in gezamenlijkheid is opgesteld met alle partners.

Bij onze samenwerking laten wij ons waar mogelijk leiden door de volgende principes:

- Denken in kansen en uitdagingen in plaats van tekorten en problemen.
- Beleggen van eigenaarschap met minimale bureaucratie.
- Doorgaande lijnen en 1 zorgroute.

Om de opvoeding thuis, het onderwijs en de ondersteuning op school en de jeugdhulp in samenhang met elkaar te brengen, verbinden we een aantal gebieden. We zijn uitgegaan van het zogenaamde 3-kolommenmodel. Daarin zijn aan weerszijden van de midden kolom ieders eigen verantwoordelijkheden weergegeven. De midden kolom geeft het kader voor een gezamenlijke agenda weer.

De volgende thema's staan centraal voor de planperiode 2022-2026

1. Kansengelijkheid
2. Dekkend Aanbod
3. Complexe ondersteuning
4. Leerlingenvervoer
5. Thuiszitters

Ten aanzien van het leerlingenvervoer onderstaande toelichting:

Naast de toekenning van een toelaatbaarheidsverklaring voor een leerling wordt er in veel gevallen ook een verzoek bij de gemeente gedaan voor leerlingenvervoer. In een aantal gevallen vraagt dit om een nadere afstemming, bijvoorbeeld wat leerlingenvervoer betekent in relatie tot inclusiever onderwijs. Wat vraagt dit van het swv en wat van gemeenten in de afstemming en doelstelling passend onderwijs. Gemeenten (of vertegenwoordiging) worden in de vergadering uitgenodigd voor overleg voortgang en kwaliteitsbewaking.

Beoogde transformatie leerlingenvervoer

Het beoogde doel van de beoogde transformatie is om leerlingenvervoer toe te kennen zoals we dat ook doen voor de Jeugdhulp, WMO en participatie; de eigen kracht van leerling en ouders staan voorop. De nieuwe regeling houdt rekening met de van ouders redelijkerwijs te vergen inzet en voorziet erin dat het vervoer kan plaatsvinden op een wijze die voor de leerling passend is. Natuurlijk passend binnen de wettelijke kaders, die hiervoor gelden.

Concreet betekent dit dat we de zelfredzaamheid van leerling/ouders maximaal willen benutten bij de invulling van het leerlingenvervoer en het ook zien als onderdeel van het totale ontwikkelingsperspectief van de leerling en leerlingenvervoer zien als een maatwerkproduct dat het beste past op de individuele situatie.

Daarnaast zien we de druk op de vraag naar leerlingenvervoer niet afnemen terwijl de beschikbaarheid al jaren onder druk staat (onder andere door een gebrek aan chauffeurs) en de kosten fors blijven stijgen. Op termijn kan de leveringszekerheid niet gegarandeerd worden en zal samen met de gebruikers gezocht moeten worden naar passende en doelmatige inzet van middelen (ook onderdeel van de gewenste normalisatie)

De transformatie heeft geen directe invloed op het aantal verwijzingen naar het speciaal onderwijs omdat dit vanuit het onderwijsveld via het SWV ingevuld wordt op basis van TLV's richting speciaal onderwijs.

Het is belangrijk om ons te blijven realiseren dat de beoogde transformatie van het leerlingenvervoer ons helpt bij het leveren van maatwerk op het gebied van vervoer, maar dat de gemeente samen met haar LEA partners zich blijft inzetten voor het inclusiever maken van het onderwijs in de gemeente Oude IJsselstreek en het onderwijs hierin waar mogelijk ondersteund om deze beweging naar inclusiever onderwijs mogelijk maken. Leerlingenvervoer is geen doel op zich maar het noodzakelijke gevolg dat voor een aantal leerlingen geen onderwijs thuisnabij beschikbaar is en daardoor vervoerd moet worden.

Het terugdringen van het aantal verwijzingen en versterking van het reguliere onderwijs blijft vanuit de gemeente het uitgangspunt waarin we het onderwijsveld graag in willen ondersteunen (zij zijn hierbij inhoudelijk wel aan zet) en waarbij we via de Jeugdwet aanvullend de passende zorg kunnen bieden.

Gelet op de inhoudelijke samenwerking met het onderwijsveld op dit punt is het belangrijk om hen actief mee te nemen in deze ontwikkeling:

- Meenemen in de inhoudelijke achterliggende gedachte van deze transformatie (niet financieel ingestoken)
- Samen met ouders en het onderwijsveld onderzoeken op welke wijze we in een zo vroeg mogelijk stadium gekeken wordt wat op casusniveau gewenst en noodzakelijk is
- Samen met het onderwijs onderzoeken op welke wijze de gemeente (bv via BIO) een bijdrage kan leveren om leerlingen te behouden op de reguliere school zodat leerlingenvervoer niet noodzakelijk is.